

Israeli Archive Document #3688/8
Database #6137

From: The Foreign Minister
The Legal Advisor

Subject: The Bnot Ya'akov Project

An extremely brief history of the discussion of the Bnot Ya'akov Project in the United Nations is given. Implications of past discussions of the Bnot Ya'akov project for resuming or ceasing work on the Bnot Ya'akov Project in 1955 are also discussed.

10/55

סוד

31

שר החוץ

היועץ המשפטי

מבלי להכנס לפרושים המנובדים של הסכם ש"הנ בין ישראל לסוריה (אשר שמשו בידי סוריה במידת מה אמחלה או כיסוי לעמדה מדינית-צבאית יסודית) אפשר לסכם את מצב בעית ערוץ הירדן באו"ם כדלהלן.

הנסיון הסורי השני להפריע למהלך העבודה הגיע למועצת הבטחון בשלהי 1953 והנושא נדון במועצה (א) ב-22 אוקטובר עד 22 בינואר 1954. קדם לויכוח ההוא המשא ומתן בינינו לבין בנקה וסרובנו להענות לדרישתו המוחלטת להפסיק לאלתר את העבודה. מחוץ לאו"ם דרישה זו נהנית מסיוע האמריקאים שהודיעו על הפסקה זמנית של המענק. מגמת הסורים בדיון במועצת הבטחון הייתה בעיקר להשיג אישור מפורש לעמדתו של בנקה, שפרושו הפסקת העבודה, ואילו מגמתנו הייתה כמובן שהמועצה תדחה את עמדתו של בנקה וכך תאפשר המשך העבודה. בראשית הויכוח הודיע אבן על נכונותו להפסיק זמנית את העבודה כדי לסייע למועצה בדיוניה, וב-27 לאוקטובר קבלה המועצה החלטה בה רשמה לפנייה את ההודעה לקבעה שהעבודה חופסק במשך הבדיקה הדחופה של השאלה על ידי המועצה. הדיונים נמשכו בקצב אטי למדי עד ל-22 בינואר אלא נתקבלה החלטה בגלל ההצבעה הנגדית של ברית המועצות.

להלן ארבעה הסעיפים האחרונים של הצעת ההחלטה שלא נחקבלה:

11. Requests and authorizes the Chief of Staff to explore possibilities of reconciling the interests involved in this dispute including rights in the demilitarized zone and full satisfaction of existing irrigation rights at all seasons, and to take such steps as may deem appropriate to effect a reconciliation, having in view the development of the natural resources affected in a just and orderly manner for the general welfare

12. Calls upon the government of Israel and Syria to cooperate with the Chief of Staff to these ends and to refrain from any unilateral action which would prejudice them;

13. Requests the Secretary-General to place at the disposal of the Chief of Staff a sufficient number of experts, in particular hydraulic engineers to supply him on the technical level with the necessary data for a complete appreciation of the project in question and of its effect upon the demilitarized zone;

14. Directs the Chief of Staff to report to the Security Council within 90 days on the measures taken to give effect to this resolution.

היה יסוד להניח כי החלטה זו, אילו נחקלה הייתה מאפשרת חידוש העבודה אחרי מסה ומחן כדוגמת המשא ומתן שהתנהל עם ריילי ב-1951 בסיבוב הראשון של הדיון באותו נושא. אולם בעקבות אי קבלת ההחלטה, ואחר כך החלפתו של ריילי בבנקה נסארת הבעיה במצב של חרדמה, הגם שבאותו זמן אפשר היה לבצע עבודות אחרות מחוץ לאזור המחלוקת. לא מצאתי כל החייבות מטעם ישראל להפסיק את העבודה יוחה ממה שהיה נחוץ לשם נהול שקט של הדיונים הללו במועצת הבטחון, וכן לא מצאתי מו"מ נוסף בין ישראל לבין האו"ם בנדון. המזכיר הכללי אף לא פרסם הדו"ח של ועדת המומחים המוזכרת בסעיף 13 של ההחלטה שלא נחקבלה, אולם אנחנו יודעים כמובן על חכנו. לפי דברי קדרון באשגרו מיום 24.6.58 הרי דו"ח זה היה "יוחר מדי חיובי לנו".

לדעתי איפוא לא יהיה קשה להצדיק חידוש העבודה מבחינה משפטית, אולם ברור שאין זאת הבעיה.

י"ם בחשרי חשט"ז
5.10.1955